

Nietzsche en het dilemma van goed en kwaad. 5

Petra Bolhuis & Theo Meereboer
Maieutiek 2017 HOVO VU
Maieutiek 2017

Wat wordt er bereikt?

1. Demping van het levensgevoel. De drie wereldreligies en de stoïcijnen kennen zelfverloochening, onthouding en verlichting die in alle religies met 'het zijn in het niets' wordt samengevat.
2. De machinale activiteit is voor meer mensen weggelegd als methode. Mensen werken aan kleine doelen die ze zien lukken en waarvoor ze kleine genoegens terugkrijgen van boven naar beneden toegediend zodat ze er geluk aan ontlenuen.

Maieutiek 2017

3. Het krijgen van kleine beloningen maakt dat men tevreden wordt en het lijden niet meer merkt. Beste vorm is naastenliefde, dat prikkelt tevens de wil tot macht.
4. Kuddevorming, de zieken zoeken elkaar op en de sterken mijden elkaar. De slimme priester organiseert een kudde.

Maieutiek 2017

En uiteindelijk bereiken we

- Dat het kuddegevoel het lijden van de enkeling ondergeschikt maakt aan het welbevinden van de kudde. (utilitarisme)
- Wat we nu 'goede mensen' noemen zijn niet in staat om over deze fase heen te komen. (134)
- En het toppunt bestaat uit het scheppen van de zonde en het schuldgevoel.(p.137).

Maieutiek 2017

Wetenschap als wapen tegen de priester Moraal?

- **"Waar is de tegenhanger...stellen."** (143) Zou de wetenschap zich op kunnen werpen als redder van de moraal? Wetenschappers zijn juist de voorname nieuwe vorm van het ascetisch ideaal. Ze willen ontkennen dat ze lijden
- **"Het zijn nog... waarheid..."** (146) en
- **"Er bestaat... ontlenuen."** (147)
- Nietzsche is de eerste die zo duidelijk beschrijft dat er eerst een axioma (geloof, filosofie, wereldbeeld) moet zijn, vóór waarheid onderzocht kan worden.

Maieutiek 2017

'Dit is geen geloof, dit is de waarheid'

- De wil tot macht bedient zich van alles wat er is en dus ook van de wil tot waarheid. Maar deze wil tot waarheid drijft ons uiteindelijk tot het erkennen dat er geen God is dat er geen Waarheid is en dan wordt alles zinloos
- Als je de wil tot macht opvat als een virus of parasiet die hun gastheer in leven willen houden, zal het steeds weer zoeken naar manieren om ons in iets te laten geloven want dan vervallen we niet in nihilisme.

Maieutiek 2017

Niets en niet willen

- De mens wil nog liever *het niets* willen, dan *niet* te willen...(158)
- Ascese biedt als het ware een verder ontwikkelde zingeving, maar Nietzsche ziet ook daar een ontkomen aan de zinloosheid; het *niets* als streven, hoe subtiel is dat.
- Maar alles beter, dan niet te willen.

Maieutiek 2017